

Opgave 1

Intel waagt gokje met solide merknaam

Intel gaat consumentenproducten op de markt brengen. Deze week presenteert de chipfabrikant een digitale walkman en de WebTablet, een draadloos schermje waarmee je vanuit de keuken of vanaf de bank op Internet kunt surfen. Eerder al lanceerde het bedrijf het draadloze toetsenbord en een digitale camera.

Het Amerikaanse concern hoopt gebruik te kunnen maken van het imago dat het opbouwde met de 'Intel Inside' reclamecampagne. Een computer met een Intelprocessor is een betrouwbare computer, luidde de boodschap. De campagne sloeg aan. Tegenwoordig zit in bijna 90 procent van de pc's een Intelprocessor.

Omdat de pc-markt steeds langzamer groeit en consumenten bovendien minder behoefte hebben aan nog snellere processoren, heeft Intel besloten zijn bakens te verzetten. In de nieuwe producten spelen de chips van Intel een belangrijke rol. Het belangrijkste argument voor de nieuwe producten is dat de handel daarin - volgens Intel - veel sneller groeit dan de pc-markt. Maar kun je een merknaam zomaar voor een ander product gebruiken?

bron: De Volkskrant

- 2p 1 In welke fase van de productlevenscyclus bevindt de personal computer (pc) zich volgens het krantenartikel? Motiveer het antwoord.

Intel gaat consumentenproducten als de digitale walkman en de WebTablet op de markt brengen onder de merknaam Intel. Zij zullen via de gebruikelijke kanalen (groothandel en detailhandel) op de consumentenmarkt gebracht worden.

- 1p 2 Tot welk onderdeel van de marketingmix wordt het merkenbeleid gerekend?
2p 3 Geef twee voordelen die Intel heeft van het op de markt brengen van zijn consumentenproducten onder de merknaam Intel.

Opgave 2

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Van handelsonderneming Veld zijn over 2001 de volgende gegevens bekend:

- de omzet bedraagt € 85.358.000,-;
- alle in 2001 verkochte goederen zijn afgeleverd;
- de brutowinst is 30% van de omzet;
- de variabele bedrijfskosten zijn € 7.468.825,-;
- de variabele bedrijfskosten zijn rechtevenredig met de omzet;
- de constante bedrijfskosten zijn € 6.375.000,-;
- de waarde van de voorraad op 1 januari 2001 bedraagt € 4.300.000,-;
- de waarde van de voorraad op 31 december 2001 bedraagt € 4.650.000,-;
- alle in 2001 ingekochte goederen zijn ontvangen.

- 2p 4 Bereken de nettowinst van Veld over 2001.
2p 5 Bereken voor welk bedrag Veld in 2001 goederen heeft ingekocht.
1p 6 Druk de variabele bedrijfskosten uit in een percentage van de omzet. Antwoord in ten minste twee decimalen.
1p 7 Bereken met behulp van het antwoord van vraag 6 de break-evenomzet voor 2001 (*zie formuleblad*).

Opgave 3

Bij deze opgave horen zes informatiebronnen. In informatiebron 1 staat een bedrijfstakanalyse van de burgerluchtvaart. In informatiebron 2 staan de verwachte marktgegevens over 2001 van Dutchfly N.V. en Arizan Air B.V. In informatiebron 3 staan gegevens van de vliegtuigen waarover Arizan Air B.V. in 2001 de beschikking heeft. In informatiebron 4 staan gegevens betreffende de verwachte winst- en verliesrekening 2001 van Dutchfly N.V. en Arizan Air B.V. en in informatiebron 5 staat van beide ondernemingen de balans per 1 januari 2001. In informatiebron 6 zijn enkele financiële kengetallen per 1 januari 2001 opgenomen.

De bedrijfstak van de burgerluchtvaart wordt momenteel gekenmerkt door een heftige concurrentiestrijd tussen de luchtvaartmaatschappijen. Dit gaat gepaard met faillissementen, overnames en fusies.

Luchtvaartmaatschappij Dutchfly N.V. is een onderneming met Amsterdam als thuishaven. Zij heeft het voornemen om de luchtvaartmaatschappij Arizan Air B.V. over te nemen. Arizan Air B.V. is gevestigd op Curaçao en biedt haar vliegdiensden op meerdere continenten aan. Arizan Air B.V. staat erom bekend aan boord minimale service te verlenen. Er worden tijdens de vlucht alleen frisdranken geserveerd.

Dutchfly N.V. heeft twee motieven om Arizan Air B.V. over te nemen:

- het verbeteren van zijn marktpositie;
- het realiseren van kostenreducties.

1p **8** Op welke manier kan Dutchfly N.V. via een overname van Arizan Air B.V. zijn marktpositie verbeteren? Maak bij het beantwoorden van de vraag gebruik van informatiebron(nen) 1 en/of 2.

1p **9** Geef een voorbeeld van een kostenreductie ten gevolge van een overname van een luchtvaartmaatschappij door een andere luchtvaartmaatschappij.

Dutchfly N.V. wil de overname van Arizan Air B.V. eind 2001 realiseren. Dutchfly N.V. wil alle geplaatste aandelen van Arizan Air B.V. in handen krijgen door middel van een aandelenruil met een eventuele bijbetaling in contanten. De directie van Arizan Air B.V. ziet de overname door Dutchfly N.V. als zeer positief en is bereid om Dutchfly N.V. inzage te geven in haar financiële gegevens.

Arizan Air B.V. stelt zijn balans per 1 januari 2001, zijn verwachte winst- en verliesrekening over 2001 en andere gegevens beschikbaar aan de accountants van Dutchfly N.V. Om een betere beoordeling mogelijk te maken, wordt de structuur van de balans en de winst- en verliesrekening van Arizan Air B.V. zodanig opgezet dat deze direct vergelijkbaar is met die van Dutchfly N.V.

6p **10** Vul op de bijlage die bij deze vraag hoort, de verwachte winst- en verliesrekening over 2001 van Arizan Air B.V. in. Maak daarbij gebruik van de informatiebronnen 2, 4 en 5.

Eindexamen m&o vwo 2002-II

havovwo.nl

Bijlage bij vraag 10

Vraag 10

Verwachte winst- en verliesrekening Arizan Air B.V. over 2001 ($\times$ € 1.000,-)

Bedrijfsopbrengsten	
Omzet tickets	
- Business class	.....
- Economy class	.....
Opbrengst deelnemingen	<u>5.500</u>
	.....
Bedrijfskosten	
Afschrijvingskosten	
- Vliegtuigen	.....
- Hangaar	11.000
Landingsrechten	2.000
Leasekosten	0
Onderhoudskosten	9.000
Kerosinekosten	13.000
Personeelskosten	50.000
Cateringkosten	.....
Provisie reisbureaus	.....
Overige kosten	<u>2.237,6</u>
Totale bedrijfskosten	.....
Netto-omzetresultaat	.....
Rentebaten	0
Rentelasten	.....
Financieringsresultaat	.....
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	.....

Eindexamen m&o vwo 2002-II

In een vergadering van de directies van Dutchfly N.V. en Arizan Air B.V. op 15 februari 2001 heeft de directie van Dutchfly N.V. meegedeeld dat, indien aan de onder a, b en c genoemde voorwaarden voldaan wordt, Dutchfly N.V. onderstaand bod op de aandelen Arizan Air B.V. zal uitbrengen.

Het bod luidt als volgt: tegen inlevering van vier aandelen Arizan Air B.V. ontvangen de aandeelhouders van Arizan Air B.V. drie aandelen Dutchfly N.V. en een bedrag van € 542,- in contanten.

De door de directie van Dutchfly N.V. gestelde voorwaarden zijn:

a de verwachte gemiddelde bezettingsgraad van de vliegtuigen van Arizan Air B.V. moet in 2001 minimaal 70% zijn;

b de solvabiliteit op 1 januari 2001 en de verwachte rentabiliteit van het totaal geïnvesteerd vermogen over 2001 van Arizan Air B.V. moeten minimaal gelijk zijn aan die van Dutchfly N.V.;

c het geplaatste aandelenkapitaal van Dutchfly N.V. mag maximaal met 40% toenemen om de overname van Arizan Air B.V. te financieren.

- 2p 11 Bereken met behulp van de informatiebronnen 2 en 3 de verwachte gemiddelde bezettingsgraad van de vliegtuigen van Arizan Air B.V. in 2001 (*zie formuleblad*).
- 2p 12 Bereken het solvabiliteitspercentage van Arizan Air B.V. op 1 januari 2001 (*zie formuleblad*).
- 2p 13 Bereken de verwachte rentabiliteit van het totaal geïnvesteerd vermogen (RTV) van Arizan Air B.V. over 2001 (*zie formuleblad*).
- 1p 14 Noem een reden waarom Dutchfly N.V. de noodzakelijke uitbreiding van het geplaatst aandelenkapitaal voor de overname wil beperken tot maximaal 40%.
- 2p 15 Bereken hoeveel aandelen Dutchfly N.V. moet uitgeven als alle op 1 januari 2001 geplaatste aandelen van Arizan Air B.V. volgens het voorstel van 15 februari 2001 omgeruild worden tegen aandelen Dutchfly N.V.
- 3p 16 Bepaal aan de hand van alle door Dutchfly N.V. gestelde voorwaarden, of Dutchfly N.V. het bod op de aandelen Arizan Air B.V., zoals op de vergadering van 15 februari 2001 is meegedeeld, zal uitbrengen.

Opgave 4

Uw lening wordt bij ons discreet en snel geregeld!

- Voor auto, boot, caravan of woningverbetering tot € 250.000,-.
- Desgewenst bij u thuisbezorgd. • Meestal kwijtschelding bij overlijden.
- Toetsing en registratie bij BKR in Tiel. • Maatwerk naar persoonlijke omstandigheden.

PERSOONLIJKE LENING				
Bedrag in handen	Te betalen per maand	Effectieve rente op jaarbasis	Rente per maand	Theoretische looptijd
€ 34.000,-	€ 266,-	6,9%	0,561%	180 mnd
€ 64.000,-	€ 503,-	6,9%	0,561%	180 mnd
€ 94.000,-	€ 738,-	6,9%	0,561%	180 mnd
€ 114.000,-	€ 975,-	6,9%	0,561%	180 mnd

2 ^e HYPOTHEEK				
Bedrag in handen	Per maand zonder belastingvoordeel	Per maand met belastingvoordeel	Effectieve rente op jaarbasis	Rente per maand
€ 44.000,-	€ 247,-	€ 118,-	6,9%	0,561%
€ 74.000,-	€ 415,-	€ 199,-	6,9%	0,561%
€ 104.000,-	€ 583,-	€ 279,-	6,9%	0,561%

Aflossingsvrij. Voorbeelden per maand met belastingvoordeel bij 52% IB, alleen bij besteding voor eigen woning en tuin.

DOORLOPEND KREDIET				
Bedrag in handen	Te betalen per maand	Effectieve rente op jaarbasis	Rente per maand	Theoretische looptijd
€ 24.000,-	€ 240,-	6,9%	0,561%	147 mnd
€ 34.000,-	€ 340,-	6,9%	0,561%	147 mnd
€ 54.000,-	€ 540,-	6,9%	0,561%	147 mnd
€ 84.000,-	€ 840,-	6,9%	0,561%	147 mnd

Flexwerkers die lenen? !!!!! Vanaf nu kan dat bij ons.

bron: naar een advertentie

- 1p 17 Bereken het totale bedrag dat aan rente betaald wordt als iemand een persoonlijke lening van € 64.000,- afsluit met een looptijd van 180 maanden.
- 2p 18 Toon met behulp van een berekening aan dat op basis van samengestelde interest een rente van 0,561% per maand overeenkomt met (afgerond) 6,9% per jaar.
- 1p 19 Welk verschil bestaat er tussen een persoonlijke lening en een doorlopend krediet?

Opgave 5

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Speelgoedfabriek Kidstoy's overweegt om de productie en verkoop van steppen ter hand te nemen. Om het steppenproject te realiseren is een investeringsplan opgesteld waarin onder andere de volgende gegevens zijn opgenomen:

- het investeringsbedrag bedraagt € 5.000.000,-;
- de looptijd van het project is 5 jaar en de restwaarde na 5 jaar is nihil;
- de investering wordt met jaarlijks gelijke bedragen afgeschreven;
- de constante kosten, exclusief afschrijvingen, zijn € 1.000.000,- per jaar;
- de variabele kosten zijn € 25,- per step;
- de verkoopprijs is € 75,- per step;
- de gemiddelde jaarlijkse afzet is 50.000 steppen;
- de vennootschapsbelasting is 35% van de nettowinst;
- bij de berekeningen gaat men ervan uit dat men de cashflows aan het eind van elk jaar ontvangt.

Om een besluit te nemen of het steppenproject wel aanvaardbaar is, berekent het management de netto contante waarde van de investering waarbij een rendementseis van 7% per jaar geldt.

Hiertoe berekent het management eerst de jaarlijkse cashflow van het steppenproject.

- 3p **20** Bereken de jaarlijkse cashflow van het steppenproject (*zie formuleblad*).
- 3p **21** Bereken de netto contante waarde van bovengenoemde investering (*zie formuleblad*).
- 1p **22** Geef een gemotiveerd oordeel over de aanvaardbaarheid van het steppenproject.

Opgave 6

Bij deze opgave horen vijf informatiebronnen, de informatiebronnen 7 tot en met 11.

In informatiebron 7 staat de prognose van het aantal op te vangen kinderen door

'Assepoester' in 2002. In informatiebron 8 staan de salarisschalen sector Kinderopvang.

In informatiebron 9 staan de balans per 31 december 2001 en de resultatenrekening over

2001 van kindercentrum 'Assepoester'. In informatiebron 10 is een overzicht opgenomen

van de verwachte kosten en in informatiebron 11 een overzicht van de verwachte

opbrengsten voor het jaar 2002 van Kindercentrum 'Assepoester'.

Kindercentrum 'Assepoester' is een van de zes gecertificeerde kindercentra in de gemeente Nieuwegein. Het kindercentrum 'Assepoester' voorziet in de behoefte van opvang van kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. In het kindercentrum 'Assepoester' wordt gewerkt met twee strikt gescheiden groepen, namelijk de groep 0 tot 4-jarigen en de groep 4 tot 13-jarigen.

In augustus 2001 wordt het bestuur van het kindercentrum 'Assepoester' benaderd door het bestuur van het nabijgelegen kindercentrum 'Pinokkio' met de vraag of 'Assepoester' de kinderen, die door het kindercentrum 'Pinokkio' worden opgevangen, kan overnemen. ('Pinokkio' zal zijn deuren moeten sluiten in verband met een niet sluitend te krijgen begroting voor het jaar 2002.)

Het bestuur van 'Assepoester' heeft aan de overname van de kinderen van 'Pinokkio' de voorwaarde verbonden dat tengevolge van de overname de tarieven van de ouderbijdragen van 'Assepoester' in 2002 niet extra mogen toenemen. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat zonder overname van 'Pinokkio' de tarieven van de ouderbijdragen in 2002 ten opzichte van 2001 met 5% zouden moeten stijgen om de begroting sluitend te krijgen.

Uit het nader onderzoek van 'Assepoester' blijkt ook dat met alleen een aanpassing in de personele bezetting de kinderen van 'Pinokkio' in 2002 kunnen worden opgevangen.

In het jaar 2001 werken bij het kindercentrum 'Assepoester' vijf leidsters. Twee leidsters ontvangen het salaris van schaal 16 CAO Kinderopvang en drie leidsters het salaris van schaal 10 van de CAO Kinderopvang. Alle leidsters bij 'Assepoester' werken 36 uur per week.

Eindexamen m&o vwo 2002-II

Volgens de CAO Kinderopvang hebben alle leidsters met een aanstelling van voor 1 januari 2002 recht op een salarisverhoging met één schaalpunt. Eventueel nieuw aan te stellen personeel per 1 januari 2002 wordt gesalarieerd volgens schaal 8.

- 1p **23** Wat is het voordeel voor een werkgever als voor het personeel een CAO geldt?
- 2p **24** Geef twee redenen waarom de leidsters bij het kindercentrum 'Assepoester' verschillend worden gesalarieerd.

Met behulp van informatiebron 7 kan worden bepaald hoeveel leidsters 'Assepoester' per dagdeel minimaal nodig heeft om alle kinderen van beide kindercentra op te kunnen vangen. Bij de inzet van leidsters moeten kindercentra voldoen aan de in informatiebron 7 vermelde wettelijke eisen.

- 3p **25** Toon met behulp van een berekening aan dat er minimaal zes leidsters nodig zijn als 'Assepoester' in 2002 de kinderen van 'Assepoester' en 'Pinokkio' wil opvangen.
- 3p **26** Bereken, met behulp van informatiebron 8, de *totale* loonkosten van de zes leidsters voor het kindercentrum 'Assepoester' voor het jaar 2002 (afroonden op gehele euro's *naar boven*).

In de informatiebronnen 9 en 10 wordt melding gemaakt van een 3,5% hypothecaire lening.

- 1p **27** Wordt de 3,5% hypothecaire lening met behulp van annuïteiten afgelost? Motiveer het antwoord.
- In informatiebron 10 valt te lezen dat de afschrijvingsbedragen van het gebouw worden aangewend voor de aflossing van de 3,5% hypothecaire lening.
- 2p **28** Welke financiële overweging kan bij het bestuur van 'Assepoester' een rol gespeeld hebben om het aflossingsplan van de hypothecaire lening te koppelen aan het afschrijvingsplan van het gebouw?
- 3p **29** Bepaal met behulp van informatiebron 10 de totale verwachte kosten (in gehele euro's) voor het kindercentrum 'Assepoester' voor het jaar 2002.
- 5p **30** Bepaal met behulp van informatiebronnen 7 en 11 de totale verwachte opbrengsten voor het kindercentrum in 2002 als de tarieven van de ouderbijdragen in 2002 ten opzichte van 2001 niet verhoogd worden.
- 3p **31** Zal het bestuur van het kindercentrum 'Assepoester', rekening houdend met de gestelde eis dat de ouderbijdragen met maximaal 5% mogen stijgen, besluiten om de kinderen van het kindercentrum 'Pinokkio' per 1 januari 2002 op te vangen? Motiveer het antwoord met een berekening.

■ Opgave 7

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Een industriële onderneming die slechts één soort product vervaardigt, heeft voor 2001 de volgende begroting opgesteld:

- begrote productie en afzet: 375.000 stuks;
- normale productie en afzet: 360.000 stuks;
- variabele kosten bij de begrote productie en afzet:
  - grondstoffen: 1.125.000 kg à € 7,50;
  - directe lonen: 150.000 uur à € 37,50;
- constante kosten: € 4.500.000,-;
- verkoopprijs: € 75,- per stuk.

- 4p **32** Bereken het begrote bedrijfsresultaat van 2001 met behulp van het begrote verkoopresultaat en het begrote bezettingsresultaat (*zie formuleblad*). Geef bij het begrote bedrijfsresultaat aan of het resultaat voordelig of nadelig is.

Uit de nacalculatie van 2001 blijkt het volgende:

- er zijn 350.000 producten geproduceerd en verkocht tegen de begrote verkoopprijs;
- het werkelijke grondstofverbruik was 980.000 kg waarvoor € 8.775.000,- is betaald;
- het werkelijk aantal arbeidsuren was 142.500 waarvoor € 5.308.125,- is betaald;
- de constante kosten zijn overeenkomstig de begroting.

- 2p **33** Bereken het werkelijke bedrijfsresultaat van 2001 door de totale opbrengsten te verminderen met de totale kosten.
- 2p **34** Noem naast de afzet en de verkoopprijs twee algemene oorzaken waardoor een verschil kan ontstaan tussen een begroot en een werkelijk bedrijfsresultaat.

Formuleblad

Te gebruiken formules voor de beantwoording van de vragen 7, 11, 12, 13, 20, 21 en 32.

$$7 \quad \square \quad \text{break-evenomzet} = \frac{\text{totale constante kosten}}{\text{brutowinstpercentage} - \text{variabele bedrijfskostenpercentage}} \times 100\%$$

$$11 \quad \square \quad \text{bezettingsgraad} = \frac{\text{aantal verkochte tickets per jaar}}{\text{maximaal aantal te verkopen tickets bij een normaal aantal vluchten per jaar}} \times 100\%$$

$$12 \quad \square \quad \text{solvabiliteitspercentage} = \frac{\text{eigen vermogen}}{\text{vreemd vermogen}} \times 100\%$$

$$13 \quad \square \quad \text{RTV} = \frac{\text{resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening} + \text{rentelasten}}{\text{totaal geïnvesteerd vermogen op 1 januari 2001}} \times 100\%$$

$$20 \quad \square \quad \text{cashflow} = \text{nettowinst (uit gewone bedrijfsuitoefening) na belasting} + \text{afschrijvingskosten}$$

$$21 \quad \square \quad C_n = \text{contante waarde van } n \text{ termijnen}$$

$n = \text{aantal termijnbedragen waarover interest berekend wordt}$
 $p = \text{rentepercentage}$

$$i = \frac{p}{100}$$

$$T = \text{termijnbedrag}$$

$$C_n = T \times \frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i}$$

$$32 \quad \square \quad \text{bezettingresultaat} = (\text{begrote productie} - \text{normale productie}) \times \frac{\text{constante kosten}}{\text{normale productie}}$$

informatie-
bron 1

Bedrijfstakanalyse

De bedrijfstak van de burgerluchtvaart kenmerkt zich in toenemende mate door een felle concurrentiestrijd. De voornaamste oorzaak hiervan is de liberalisatie, waardoor luchtvaartondernemingen meer wettelijke mogelijkheden hebben om te mogen vliegen op buitenlandse bestemmingen en er minder internationale tariefafspraken mogelijk zijn. Overheden hadden tot voor kort luchtvaartverdragen waarbij afgesproken werd hoeveel landingsrechten werden toegewezen aan bepaalde luchtvaartmaatschappijen uit een ander land. Er is steeds meer sprake van zogenaamde open skies overeenkomsten tussen de overheden van landen. Dit houdt in, dat er in principe geen wettelijke belemmeringen meer zijn om als luchtvaartmaatschappij te mogen vliegen tussen die landen. Echter, in de praktijk vormt de vaak beperkte capaciteit op de luchthavens hierbij een knelpunt. Een luchtvaartmaatschappij moet daarom over landingsrechten beschikken om op een bepaalde luchthaven te mogen landen. Deze worden toegewezen door de nationale overheid.

informatie-
bron 2

Verwachte marktgegevens van Dutchfly N.V. en van Arizan Air B.V. in 2001

A: Dutchfly N.V.

Bestemming	Verwachte afzet tickets (× 1.000)		Gemiddeld tarief per ticket in euro's	
	Business	Economy	Business	Economy
Transatlantisch (Europa – VS)	50	300	500	200
Europa (binnen Europa)	70	500	300	150
Aziatisch (Azië + Australië)	12	200	700	300
Noord–Amerika (binnen VS)	5	10	200	175
Midden– en Zuid–Amerika	0	0	–	–
Afrika	2	8	900	400
Totaal	139	1.018		

B: Arizan Air B.V.

Bestemming	Verwachte afzet tickets (× 1.000)		Gemiddeld tarief per ticket in euro's	
	Business	Economy	Business	Economy
Transatlantisch (Europa – VS)	0	0	–	–
Europa (binnen Europa)	0	0	–	–
Aziatisch (Azië + Australië)	0	0	–	–
Noord–Amerika (binnen VS)	42	600	250	200
Midden– en Zuid–Amerika	20	100	200	125
Afrika	0	0	–	–
Totaal	62	700		

informatie-
bron 3

Gegevens van de vliegtuigen waarover Arizan Air B.V. in 2001 de beschikking heeft

aantal beschikbare toestellen type B 720	15
aantal business-seats per toestel B 720	30
aantal economy-seats per toestel B720	200
normaal aantal vluchten per jaar per toestel	300

Eindexamen m&o vwo 2002-II

havovwo.nl

informatie-
bron 4

Verwachte Winst- en Verliesrekening 2001 (× € 1.000,-)

	Dutchfly N.V.	Arizan Air B.V.
Bedrijfsopbrengsten		
Omzet tickets		
•Business class	57.200	..... ¹⁾
•Economy class	199.950	..... ¹⁾
Opbrengst deelnemingen	<u>13.000</u>	<u>5.500</u>
	270.150	..... ¹⁾
Bedrijfskosten		
Afschrijvingskosten		
•Vliegtuigen	30.000	..... ¹⁾
•Hangaar	4.800	11.000
Landingsrechten	5.000	2.000
Leasekosten	7.500	0
Onderhoudskosten	9.900	9.000
Kerosinekosten	31.000	13.000
Personeelskosten	75.000	50.000
Cateringkosten	3.471	..... ¹⁾
Provisie reisbureaus	10.286	..... ¹⁾
Overige kosten	<u>4.993</u>	<u>2.237,6</u>
Totale bedrijfskosten	<u>181.950</u>	..... ¹⁾
Netto-omzetresultaat	88.200	..... ¹⁾
Rentebaten	0	0
Rentelasten	<u>53.200</u>	..... ¹⁾
Financieringsresultaat	<u>53.200</u>	..... ¹⁾
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>35.000</u>	..... ¹⁾

¹⁾ dient nog berekend te worden

Toelichting op de Winst- en Verliesrekening.

	Dutchfly N.V.	Arizan Air B.V.
afschrijving op gekochte vliegtuigen		5% van de aanschafwaarde
rentelasten		zie balans met toelichting
catering	per verkocht ticket wordt € 3,- betaald aan een extern cateringsbedrijf	per verkocht ticket wordt € 0,20 betaald aan een extern cateringsbedrijf
provisie reisbureaus in % van de verkoopwaarde van de door de reisbureaus verkochte tickets	5%	2%
verkochte tickets via reisbureaus, in procenten van de afzet	80%	50%

Eindexamen m&o vwo 2002-II

havovwo.nl

informatie-
bron 5

Balans 1 januari 2001 na winstverdeling (× € 1.000,-)

Debet	Dutchfly N.V.	Arizan Air B.V.	Credit	Dutchfly N.V.	Arizan Air B.V.
Vliegtuigen	600.000	300.000	Aandelenvermogen	400.000	200.000
Afschrijving	<u>220.000</u>	<u>90.000</u>	Aandelen in portefeuille	<u>110.000</u>	<u>60.000</u>
	380.000	210.000		290.000	140.000
Hangaar	197.000	95.000	Reserves	50.000	190.000
Landingsrechten	50.000	43.000	6% Hypothecaire lening	250.000	20.000
Deelnemingen	205.000	35.000	8% Obligatielening	200.000	10.000
Voorraad onderdelen	5.000	3.000	Voorzieningen	10.000	6.000
Voorraad kerosine	2.000	2.000	Crediteuren	12.000	0
Nog te ontvangen bedragen	0	7.000	Te betalen bedragen	16.000	35.000
Vooruitbetaalde bedragen	8.000	14.000	Rekening courant krediet	22.000	9.000
Liquide middelen	<u>3.000</u>	<u>1.000</u>			
	<u>850.000</u>	<u>410.000</u>		<u>850.000</u>	<u>410.000</u>

Toelichting op de balansen:

- de nominale waarden van zowel de aandelen Dutchfly N.V. als van Arizan Air B.V. bedragen € 100,-;
- de 6% hypothecaire lening van Arizan Air B.V. is een aflossingsvrije hypotheek;
- Arizan Air B.V. lost jaarlijks op 1 juli € 1.000.000,- af op de 8% obligatielening;
- voor Arizan Air B.V. bedragen in 2001 de rentelasten van het kort vreemd vermogen € 2.040.000,-.

informatie-
bron 6

Financiële kengetallen op 1 januari 2001 (afgerond op gehele procenten)

	Dutchfly N.V.	Arizan Air B.V.
solvabiliteitspercentage	67%	..... ¹⁾
rentabiliteit van het geïnvesteerd totaal vermogen (RTV)	10%	..... ¹⁾

¹⁾ dient nog berekend te worden

Eindexamen m&o vwo 2002-II

havovwo.nl

---

informatie-
bron 7

Prognose van het aantal op te vangen kinderen door het kindercentrum ‘Assepoester’ voor het jaar 2002, als alle kinderen van het kindercentrum ‘Assepoester’ en ‘Pinokkio’ zouden worden opgevangen door het kindercentrum ‘Assepoester’.

Prognose van het aantal kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar (*inclusief bedrijfsplaatsen*) dat voor opvang aangemeld zal worden. De prognose geldt voor het gehele jaar met uitzondering van *3 weken zomervakantie*.

Dagdeel	Tijd	Leeftijd	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Ochtend	7.00 – 12.30	0 - 4 jaar	12	20	12	20	14
Middag	12.30 – 18.30	0 - 4 jaar	13	14	7	15	11

Prognose van het aantal kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar dat voor opvang aangemeld zal worden. De prognose geldt voor het gehele jaar met uitzondering van *12 weken schoolvakantie*.

Dagdeel	Tijd	Leeftijd	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Ochtend	7.00 – 8.30	4 - 13 jaar	9	14	4	15	9
Middag	15.15 – 18.30	4 - 13 jaar	14	18	7	18	8

Tijdens de schoolvakanties is er wel vraag naar kinderopvang voor de groep 4 tot 13 jaar maar voor het vaststellen van het aantal te benoemen leidsters wordt hier geen rekening mee gehouden.

Wettelijke regels voor het inzetten van (groeps)leid(st)ers (*vereenvoudigd*):

Er moet steeds één groepsleid(st)er worden ingezet voor de opvang en verzorging van gelijktijdig en ten hoogste:

- 5 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar
- 10 kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar

Eindexamen m&o vwo 2002-II

havovwo.nl

informatie-
bron 8

Tabel van salarisschalen voor een 36-urige werkweek in de sector Kinderopvang, bedragen per maand in euro's

Volgnummer schaal	Salarisbedragen per 1-1-2001	Salarisbedragen per 1-1-2002
1	1.068	1.074
2	1.122	1.129
3	1.176	1.183
4	1.203	1.210
5	1.230	1.237
6	1.258	1.268
7	1.288	1.296
8	1.316	1.324
9	1.349	1.357
10	1.389	1.398
11	1.427	1.436
12	1.468	1.477
13	1.513	1.522
14	1.560	1.569
15	1.603	1.612
16	1.650	1.659
17	1.698	1.708
18	1.744	1.754
19	1.792	1.802
20	1.839	1.849
21	1.885	1.897
22	1.929	1.941
23	1.973	1.985
24	2.017	2.030
25	2.063	2.077

Deze salarisschalen zijn exclusief 8% vakantiegeld.

Het werkgeversaandeel in de sociale lasten is 15% van het salaris, verhoogd met het vakantiegeld.

informatie-
bron 9

Balans per 31 december 2001 en de resultatenrekening over 2001 van het kindercentrum 'Assepoester' (bedragen in euro's)

Debet	Balans per 31 december 2001		Credit
Gebouwen	300.000	Eigen vermogen	163.900
Inventaris	25.000	3,5% Hypothecaire lening	160.000
Vorderingen	1.200	Kortlopende schulden	5.700
Liquide middelen	3.400		
	<u>329.600</u>		<u>329.600</u>
Kosten	Resultatenrekening over 2001		Opbrengsten
Personeelskosten	99.250	Bedrijfsplaatsen	32.000
Huisvestingskosten	13.600	Ouderbijdragen	89.400
Verzekeringen	2.500	Overige opbrengsten	5.100
Huishoudelijke kosten	5.800		
Overige kosten	1.400		
Toevoeging eigen vermogen	3.950		
	<u>126.500</u>		<u>126.500</u>

Overzicht van de totale verwachte kosten van het kindercentrum ‘Assepoester’ voor het jaar 2002, als alle kinderen van het kindercentrum ‘Assepoester’ en ‘Pinokkio’ zouden worden opgevangen door het kindercentrum ‘Assepoester’.

Kosten samenhangend met de salarissen

Naast de kosten van de leidsters met een vast dienstverband zijn er ook kosten verbonden aan vijf vrijwilligers. Deze vijf vrijwilligers helpen gedurende het schooljaar (= veertig weken) bij de opvang van kinderen. Elke vrijwilliger ontvangt € 20,- per week aan onkostenvergoeding.

De kosten van de salarisadministratie zijn op jaarbasis € 525,-.

Huisvestingskosten

Op het gebouw wordt jaarlijks € 5.000,- en op de inventaris wordt jaarlijks € 1.000,- afgeschreven. De afschrijvingsbedragen op het gebouw worden aangewend voor de aflossing op de 3,5% hypothecaire lening. Deze aflossing ad € 5.000,- wordt jaarlijks op 1 januari samen met de verschuldigde interest van het afgelopen jaar betaald.

De schuldrest van de 3,5% hypothecaire lening op 31 december 2001 is € 160.000,-.

Verder moeten er aan belastingen, reinigingsrechten, energiekosten en schoonmaakkosten gemiddeld € 275,- per maand worden betaald. De telefoonkosten zijn gemiddeld € 83,- per twee maanden.

Verzekeringen

Voor 2002 rekent men voor WA-verzekering, inboedelverzekering, opstalverzekering, ziekteverlofverzekering en bestuursaansprakelijkheidsverzekering een premie van € 3.800,-.

Huishoudelijke kosten

Voor 2002 zijn de huishoudelijke kosten (verzorgingsmaterialen, babyluiers, etc.) € 8.000,- en de kosten van speelmaterialen zijn € 2.500,-.

Overige kosten

De niet nader gespecificeerde kosten zijn € 2.500,- op jaarbasis.

informatie-
bron 11

Overzicht van de totale verwachte opbrengsten van het kindercentrum ‘Assepoester’ voor het jaar 2002, als alle kinderen van het kindercentrum ‘Assepoester’ en ‘Pinokkio’ zouden worden opgevangen door het kindercentrum ‘Assepoester’.

Bedrijfsplaatsen

Voor het jaar 2002 zijn er 6 *volledige* bedrijfsplaatsen verkocht, voor € 8.500,- per bedrijfsplaats.

Een bedrijfsplaats is een opvangplaats voor een kind in de leeftijd van 0 tot 4 jaar die door een bedrijf bij een kindercentrum gekocht wordt. Een *volledige* bedrijfsplaats geeft recht op kinderopvang van 7.00 uur tot 18.30 uur gedurende vijf dagen per week. Het bedrijf kan het hele jaar gebruikmaken van deze bedrijfsplaats, met uitzondering van de dagen waarop het kindercentrum dicht is in verband met de zomervakantie.

Ouderbijdragen (zie ook informatiebron 7)

De ouders van 0 tot 4-jarigen en 4 tot 13-jarigen, die geen aanspraak kunnen maken op een bedrijfsplaats, betalen een vast bedrag voor kinderopvang volgens een tariefstelsel. Indien ‘Assepoester’ in 2002 de tarieven ten opzichte van 2001 niet verhoogt, zijn deze als volgt:

Dagdeel	Tijd	Tarief
Ochtend	7.00 – 8.30	€ 5,-
Ochtend	7.00 – 12.30	€ 15,-
Middag	12.30 – 18.30	€ 15,-
Middag	15.15 – 18.30	€ 10,-

Het kindercentrum ‘Assepoester’ is in 2002 in de weken 32, 33 en 34 (zomervakantie) gesloten. De overige weken, ook tijdens de schoolvakanties van 2002, is het kindercentrum geopend.

Door het aanbieden van de niet bezette plaatsen in de groep van 4 tot 13 jaar gedurende de schoolvakanties verwacht men in 2002, op basis van de tarieven van 2001 een extra opbrengst van € 16.470,-.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten worden voor 2002 begroot op € 6.000,-.